

2017-12-21

Diarienummer
551-1544-17
Anläggningsnummer
0880-1207

Bo Lantbruks AB
ljungar.carlsson@telia.com

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad djurhållning för slaktkycklingar

Tillståndsplikt B och verksamhetskod 1.10-i enligt miljöprövningsförordningen (2013:251)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län meddelar Bo Lantbruks AB (org.nr. 556437-8452), nedan kallad Sökanden, tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad verksamhet i form av anläggning för djurhållning med maximalt 1 100 djurenheter bestående av 220 000 platser för slaktkycklingar, enligt Sökandens huvudalternativ (se bilaga 1), på fastigheten Bo 1:7 i Kalmar kommun.

Tillståndet gäller tillsvidare.

Miljöprövningsdelegationen avslår Sökandens yrkande om verkställighet.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § miljöbalken den till ärendet hörande miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor för verksamheten

Miljöprövningsdelegationen fastställer med stöd av 16 kap. 2 § miljöbalken och med hänvisning till hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följande villkor för verksamheten.

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i enlighet med vad Sökanden angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Djurstall

2. Fodret ska innehålla fytas och fasutfodring ska tillämpas för att minimera fosfor- och kväveinnehåll i gödseln.
3. Ströbäddarna i stallet ska hållas torra. Golvet ska ha golvvärme, värmeisolering och värmas upp innan strömaterial läggs ut. Vattennipplar i stallet ska utformas så att risken minimeras för att spillvatten når golvet och gödselbädden.
4. Ventilationen ska vara utförd så att kallras och fukt inte uppkommer under kallare perioder av året. Ventilationsflödet ska anpassas för att minimera ammoniakutsläpp. Utsläppen ska ske på sådant sätt att damm och/eller luktolägenheter för närboende inte uppstår.

Lagring av gödsel och spolvatten

5. Gödseln på gödselplatta och i gödselhus ska lagras så att nederbörd eller annat vatten förhindras att nå gödseln.
6. Lastytor för gödsel och foder ska utformas och skötas så att risken för förorening av yt- eller grundvatten minimeras. Spill ska omgående samlas upp.
7. Skriftliga avtal ska upprättas med gödselmottagare. Beräkning av behovet av spridningsareal och aktuella spridningsavtal ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan det planerade stallet sätts igång. Därefter ska ändringar av gödselmottagare samt dokumentation över bortförd gödsel till kontrakterade mottagare redovisas till tillsynsmyndigheten.
8. Gödseln ska minst en gång per år provtas så att representativa prover erhålls. Analys av gödsel ska minst omfatta total-N, NH₄-N, P, K och torrsbstans. Gödselmottagarna ska informeras om aktuell gödselanalys senast vid leverans.
9. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallar ska samlas upp i spolvattenbrunn eller annan behållare. Minst sex månaders lagringskapacitet ska finnas för spolvattnet. Spridning av det förorenade vattnet ska ske på åkermark som inte är vattenmättad, översvämmad eller frusen.

Sanitärt avloppsvatten ska omhändertas på sätt som tillsynsmyndigheten godkänner.

10. Om gödseln i undantagsfall måste lagras i stuka, ska det ske under kort tid, max tre veckor och då på det fält där gödseln ska spridas. Stukan ska vid korttidslagring läggas på torr, plan mark, dock ej på sandjord. Platsen ska väljas så att ingen ytavrinning kan ske till ytvatten eller brunnar, samt så att luktstörning eller annan olägenhet till omgivande bebyggelse inte uppstår.

Gödselspridning

11. Spridning av gödsel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan med syfte att fastställa optimala gödselgivor. Gödslingsplanen ska baseras på aktuell markkarta och aktuell analys av stallgödselns innehåll av växtnäring.
12. På obevuxen mark ska stallgödsel brukas ned inom fyra timmar efter spridning.
13. Tidpunkten för spridning ska anpassas till sådana väder- och vindförhållanden som minskar risken för luktolägenheter och ammoniakavgång. Spridning av stallgödsel ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt.
14. Kvävegödsling till höstsäd med stallgödsel eller mineralgödsel får inte ske under tiden den 1 juli – 31 oktober.
15. Spridning av stallgödsel på kortare avstånd än 100 m från bostad eller 500 m från detaljplanelagt bostadsområde får inte ske lördagar, söndagar helgdagar eller helgdagsaftnar.
16. Gödsling på egen och arrenderad mark i fosforklass V får i genomsnitt inte överstiga 15 kg fosfor per ha och år med möjlighet till fördelning inom en löpande period om fem år.

Markkartering och andra beräkningar

17. Markkartering på egen och arrenderad mark ska genomföras minst vart tionde år. Analys ska göras av åtminstone pH, P-AL, K-AL, Ca-AL, Fe-AL, Al-AL. Beräkning ska ske av jordens sorptionskapacitet (PSC) och fosformättnadsgrad (DPS). Markkarteringen ska redovisas till tillsynsmyndigheten.
18. En växtnäringsbalans för verksamheten avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas minst en gång vart tredje år.

Skyddszoner

19. Skyddszoner ska finnas längs vattendrag inom eller i anslutning till spridningsarealerna. Zonernas bredd ska anpassas efter risken för ytavrinning från åkern men bredden ska vara minst sex meter. Mindre skyddszoner, minst en meter breda, ska finnas vid diken och dräneringsbrunnar inom eller i anslutning till spridningsarealerna. Skyddszonerna ska ständigt vara bevuxna. De får inte gödulas eller sprutas med växtskyddsmedel. Skyddszoner kan i undantagsfall brytas och sås om.
20. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare enskilda vattentäkter än 50 meter.
21. Skogsområdet på fastigheten Dörby 2:2, nordost om anläggningen, ska bevaras och skötas så att dess egenskaper som skyddszon för buller, lukt och luftutsläpp upprätthålls.

Fastbränslepanna

22. Stofthalten i utgående rökgaser från fastbränsleanläggningen får senast 2 år efter att tillståndet tagits i anspråk inte överstiga 250 mg/nm³ torr gas vid 13 % CO₂. Kontrollmätning ska ske inom samma tid och utföras vid normal drift. Därefter ska kontrollmätning ske på tillsynsmyndighetens uppmaning dock minst vart 5:e år.
23. Aska från värmepannan ska lagras i tät behållare skyddad från nederbörd. Aska får inte levereras till kontrakterad spridningsareal som utgörs av åkermark.
24. Aska från förbränning av flis får inte spridas på åkermark utan ska lämnas till anläggning med tillstånd att ta emot askan.

Buller och transporter

25. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än vad som anges nedan.
50 dB(A) vardagar måndag – fredag kl. 06.00 – 18.00
40 dB(A) kl. 22.00 – 06.00
45 dB(A) övrig tid
Högsta momentana ljudnivå mellan kl. 22.00 – 06.00 får inte överstiga 55 dB(A).

Efterlevnaden ska kontrolleras, på tillsynsmyndighetens begäran, genom antingen immissionsmätning eller närfältsmätning och beräkning. Ekvivalentvärdena ska beräknas för olika drifttillstånd under de tidsperioder som anges ovan. Mätfrekvens och metod ska framgå av kontrollprogrammet.

26. Externa transporter till och från anläggningen får inte ske via det östra vägalternativet, utan ska istället ske via utfarterna mot norr eller väster.

Kemikalier och farligt avfall

27. Förvaring av kemiska produkter och farligt avfall ska ske på kemikalieresistent, täta underlag utan golvbrunnar eller andra avlopp, belägna under tak eller motsvarande nederbördsskydd. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallning, eller annat skydd som ger likvärdig skydds nivå. Invallningen ska rymma den inom invallningen förvarade största behållarens volym plus 10 % av övrig lagrad volym som förvaras inom invallningen. Saneringsmedel ska finnas tillgängligt och förvaringsplatser ska vara tydligt skyltade. Ensileringsmedel behöver inte förvaras inom invallning.

28. Påfyllning och tillredning av kemiska bekämpningsmedel ska göras på platta med avrinningsmöjligheter till gödselbehållare eller motsvarande. Påfyllning i fält ska ske med mobil vattentank och påfyllning ska ske på olika delar av åkermarken. Sprutan ska parkeras på en ur läckagesynpunkt säker plats när den inte används.

Kontroll

29. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk. Kontrollprogrammet ska därefter revideras vid behov av tillståndshavaren på eget initiativ efter samråd med tillsynsmyndigheten.
30. Förstagångsundersökning (besiktning) av anläggningen ska utföras av oberoende sakkunnig besiktningsman senast ett år efter att verksamheten enligt detta tillstånd har satts igång. Förslag på besiktningsman och program för undersökningen ska inlämnas till tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetet påbörjas. Undersökningsrapporten ska inges till tillsynsmyndigheten. Därefter ska periodiska undersökningar (besiktningar) ske i den omfattning som bedöms rimlig efter medgivande av tillsynsmyndigheten.

31. Sökanden ska senast 2 månader efter att tillståndet tagits i anspråk söka medlemskap i Kalmar läns kustvattenkommitté.

Statusrapport

Enligt nu gällande 22 kap. 1 § första stycket 7 miljöbalken ska en tillståndsansökan för en IED-anläggning innehålla en statusrapport när detta krävs enligt bestämmelserna i industriutsläppsförordningen (2013:250).

Miljöprövningsdelegationen bedömer efter granskning av ansökningshandlingarna och annat som framkommit i ärendet att någon statusrapport inte behövs i detta ärende.

Tid för igångsättning av tillstånd

Tillståndet förfaller om den utökade verksamheten inte har satts igång inom 5 år efter att tillståndet vunnit laga kraft. Om verksamheten endast delvis har satts igång inom 5 år förfaller tillståndet i övriga delar.

Tillståndshavaren ska skriftligen meddela tillsyns- och tillståndsmyndigheten när tillståndet för den utökade verksamheten tagits i anspråk.

Särskilda upplysningar

Med tillsynsmyndighet avses i detta beslut för närvarande Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun.

Miljöprövningsdelegationen erinrar om bestämmelserna i 2 kap. 10 § kulturminneslagen. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet avbrytas. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla till Länsstyrelsen att en fornlämning påträffats.

Förutom de krav som följer av tillståndet, ska fjäderfäanläggningar även följa BAT-slutsatser eftersom de omfattas av Industriutsläppsförordningen.

Miljöprövningsdelegationen upplyser om att nya BAT slutsatser publicerades i början av 2017. I de nya BAT-slutsatserna finns det utsläppsvärden för ammoniak per djurplats. Dessa utsläppsvärden, så kallade BAT-AEL (BAT-Associated Emission Levels) är strikta krav, det vill säga de får inte överskridas. Senast 21 feb 2021 ska alla klara utsläppsvärdena. I miljörapporten för verksamhetsår 2018 ska Sökanden redovisa hur verksamheten förhåller sig till alla BAT- slutsatserna.

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

BESLUT
Datum
2017-12-21

7 (34)
Diarienummer
551-1544-17

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen har genom beslut, den 24 februari 2009, med dnr. 551-7382-07, meddelat Bo Lantbruks AB tillstånd till verksamhet och anläggning för djurhållning med platser för högst ca 88 000 slaktkycklingar på fastigheten Bo 1:7, Kalmar kommun.

Prövningsgrund

Grunden för prövningsplikt finns i 1 kap. 3 § Miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheten omfattas av kod **1.10-i**: Anläggning för djurhållning med mer än 40 000 platser för fjäderfän.

Verksamheten omfattas även av Industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) och kategoriseras enligt punkt 6.6 a industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU), det vill säga intensiv uppfödning av fjäderfä med mer än 40 000 platser.

Samråd

Samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken har ägt rum den 1 mars 2016 med närvaro av företrädare för Sökanden, Länsstyrelsen och kommunen. Samråd med enskilda som kan antas särskilt berörda har skett genom skriftlig och muntlig information till närboende inom 500 meter.

Ansökan gäller en verksamhet som enligt 3 § 1 p. förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Detta innebär att samråd ska hållas med en vidare krets i enlighet med 6 kap. 4 § miljöbalken. Samrådet har genomförts dels genom utskick till Trafikverket, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kommunstyrelsen, Kalmar Vatten, Naturskyddsföreningen, Dörby - Kläckeberga hembygdsförening, Vattenrådet för Ljungbyån och Norra Möre Vattenråd, samt genom annonsering i ortspressen.

Ärendets handläggning

Ansökan om tillstånd inkom till Miljöprövningsdelegationen den 21 februari 2017 och sändes efter kompletteringar på remiss till Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun och till Länsstyrelsen i Kalmar län (i enlighet med 25 § förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer). Ansökan har kungjorts i ortspressen den 1 juli. Yttrande från Kalmar Vatten inkom den 1 augusti och yttrande från Samhällsbyggnadsnämnden inkom den 31 augusti. Sökanden har inkommit med bemötande av synpunkter den 25 september. Efter kungörelse kom nya uppgifter in vilket medförde att ärendet kungjordes

BESLUT
Datum
2017-12-21

8 (34)
Diarienummer
551-1544-17

igen den 14 oktober. Ärendet skickades åter på remiss till Samhällsbyggnadsnämnden och Länsstyrelsen.

Sökandens yrkanden och förslag till villkor

Sökanden har i ansökan framfört följande yrkanden och förslag till villkor.

Yrkanden

Sökanden ansöker om tillstånd för befintlig och utökad djurhållning. Genom nybyggnation av ett stall för slaktkycklingar utökas produktionen med slaktkycklingar från idag 88 000 platser till 220 000 platser (1 100 djurenheter). Växtodling ingår i ansökan och omfattar 353 ha åkermark.

Sökanden ansöker om ett igångsättningsmedgivande enligt 22 kap. 26 § miljöbalken.

Sökanden ansöker om verkställighetsförordnande enligt 22 ka. 28 § miljöbalken.

Sökanden yrkar på undantag från kravet på statusrapport.

Sökanden yrkar på att tiden för att ta tillståndet i anspråk ska bestämmas till 5 år.

Villkorsförslag

- Fodret ska innehålla fytas och fasutfodring ska tillämpas för att minimera fosfor- och kväveinnehåll i gödseln.
- Ströbäddarna i stallet ska hållas torra. Golven ska ha golvvärme och torkas väl innan strömaterial läggs ut.
- Skyddsavstånd ska hållas till alla vattendrag – enligt gällande bestämmelser för gödselspridning. (Sökanden vill inte låsa sig till bestämda meter. I dagsläget tillämpas 6 meter till större vattendrag och 2 meter till mindre vattendrag i enlighet med nuvarande lagstiftning).
- Djupströgödsel ska förvaras under täckning så att den hålls torr och därmed motverkar ammoniakavgång.
- Markkartering ska ske med intervall enligt gällande föreskrifter.
- Spridning av gödsel får inte ske så att vattentäkt kan förorenas. Spridning av stallgödsel närmare enskild vattentäkt än 50 meter får inte ske utan fastighetsägarens medgivande.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Sökanden bedriver idag slaktkycklingproduktion i ett stall med en yta på 4 000 m² på fastigheten Bo 1:7 i Kalmar kommun. Det finns i dag plats för 88 000 slaktkycklingar. I

BESLUT
Datum
2017-12-21

9 (34)
Diarienummer
551-1544-17

dagsläget utnyttjas endast 72 000 platser på grund av höga slaktvikter. Antalet omgångar är åtta per år. Sökanden har många års erfarenhet av djuruppfödning och jordbruk. Växtodling bedrivs på 353 ha med odling av spannmål, oljeväxter, ärtor och vall.

Sökanden planerar att bygga ytterligare ett stall för slaktkycklingar på 6 000 m². Ansökan omfattar därmed 220 000 platser totalt. Troligtvis blir det 180 000 platser som kommer att utnyttjas med dagens slaktvikter, men Sökanden önskar ha marginal ifall slaktvikterna kommer att minska i framtiden. Kycklingar levereras till Guldfågeln.

Gården ligger i utkanten av Smedby samhälle och avståndet till bebyggelsen är 700 meter. Inom 500 meter från gårdscentrum finns två permanentbostäder. Lokaliseringen av det nya stallet är i anslutning till det befintliga stallet på nuvarande gårdsplan. Denna lokalisering bedöms som bästa platsen utifrån samordning med befintlig verksamhet med ett mer skyddat läge från bebyggelse.

Lagring av gödsel sker på en gödselplatta på 1 320 m² med tak som kommer att räcka för lagring även efter utökning. Utanför porten för utlastning av gödsel finns en platta på 24 m² som sopas efter lastning. En minst lika stor platta kommer att anläggas utanför det planerade stallet. Dagvatten leds i dräneringsledning ut i ett dike.

Behovet av spridningsareal ökar till 578 ha vid fullt utnyttjat tillstånd. För 180 000 slaktkycklingar krävs 473 ha vilket innebär att den egna och arrenderade spridningsarealen på 353 ha måste utökas med 120 ha genom kontrakt med andra mottagare av stallgödsel.

Det finns en spolvattenbrunn som rymmer 1 000 m³ tvättvatten och vattnet sprids på åkermark

För uppvärmning av stallet används en halmpanna med en effekt på 495 kW.

Kommunalt vatten används till dricks- och tvättvatten

Miljökonsekvensbeskrivning (sammanfattning)

Befintlig och planerad verksamhet är belägen i jordbruksbygd utanför planlagt område och står inte i strid med gällande översiktsplan för Kalmar kommun. Gården ligger utanför Smedby samhälle och det finns två permanentbostäder inom 500 meter från den planerade anläggningen förutom Sökandens egen bostad. En viss del av Sökandens spridningsareal har tagits i anspråk för den nya sträckningen av E 22:an, men detta har beaktats vid redovisning av spridningsarealen.

Huvudalternativet för det nya stallet är söder om det befintliga stallet på befintlig gårdsplan. Alternativ lokalisering är på åkermark, väster om befintligt stall. Fördelar med huvudalternativet är en mer sammanhållen gårdsbild vilket ger en bättre arbetssituation. Den värdefulla åkermarken tas heller inte i anspråk. Den alternativa lokaliseringen innebär större risk för buller och påverkan på en skyddad biotop (stenmur). Nollalternativet innebär samma verksamhet som i nuläge.

Råvaror som används i produktionen är färdigfoder, koncentrat och eget odlat vete. Fasutfodring tillämpas och fytas finns i fodret. Den årliga vattenförbrukningen beräknas öka från 3 488 m³ till 9 056 m³. En mindre del används vid tvättning av stallar.

Externa transporter kommer att öka. Det gäller framförallt foder- och djurtransporter som mer än fördubblas. Fodertransporterna sker kontinuerligt över året men djurtransporterna sker koncentrerat och slaktmogna kycklingar transporteras nattetid. Båda stallarna kommer att tömmas samtidigt. Det sker interna transporter under ett par intensiva perioder om året och gödseltransporterna ökar. Buller i samband med transporter ökar men dessa sker mestadels på vardagar och dagtid. Traktorer och gårdsmaskiner är utrustade med ljuddämpare. Övriga bullerkällor är ventilationsfläktar, men eftersom dessa sitter i trummor sker ljuddämpning.

Luktolägenheter kan uppstå sista tiden innan slakt, men bara kring stallarna och i samband med gödselspridning.

Växtodlingen bedrivs konventionellt och användningen av växtskyddsmedel kommer att ha samma omfattning som tidigare. Påfyllning av spruta sker vid plats med avrinning till spolvattenbrunn. Sökanden använder stallrengörings- och desinfektionsmedel som rekommenderas av Svensk Fågel och förbrukningen fördubblas efter utökningen. Ogräsbekämpning runt stallar sker med gasolbrännare och gräsklippare.

Förbrukningen av diesel beräknas öka från 38 500 l per år till 40 000 l per år. Det finns en dieselcistern på 10 m³ och den är typgodkänd, invallad och utrustad med överflyllnadsskydd. Eldningsolja används som back-up till halmpannan och finns i fem cisterner som står skyddade under tak. Förbrukningen av el uppskattas i nuläget till 144 000 kWh per år och beräknas öka till 360 000 kWh per år. Elen kommer från förnyelsebara källor.

En halmpanna med en effekt på 495 kW används för uppvärmning av stall. Den är från 2009 och beräknas räcka även för det nya stallet. Det saknas stoftreningsutrustning och enligt tillverkaren finns det ingen reningsutrustning att tillgå för denna typ av panna. Döda kycklingar förbränns i värme pannan. En emissionsmätning har genomförts och

visar att förbränningen i pannan är ofullständig vilket de höga utsläppen av kolmonoxid indikerar. Det är även höga utsläpp av stoft från pannan. Sökanden påtalar att avståndet till det tätbebyggda området är 600 m norr om pannan. Det är främst sydvästliga vindar och området närmast utgörs av skog med förmåga att binda stoftpartiklar.

Askan läggs på gödselplatta och blandas med gödsel för spridning på åkermark. Den nuvarande mängden aska uppskattas till 15 ton per år och beräknas öka till 35 ton. För att minska behovet av energi utreds möjligheten att installera en värmeväxlare. Det kommer att minska behovet av halm och därmed askmängden. Ambitionen är att installera energibesparande ljuskällor.

Mängden avfall och farligt avfall kommer inte öka efter utökning eftersom det mesta används i maskindriften som inte ändras nämnvärt. Däremot kommer kadavermängden att fördubblas. Mängden elavfall och uttjanta lysrör ökar marginellt.

Utlastning av gödsel sker efter varje uppfödningssomgång, ca åtta gånger per år. Gödsel för egen användning lagras på egen gödselplatta under tak. Kontrakterad gödsel kommer sannolikt transporteras direkt till mottagare. Den nuvarande gödselproduktionen är 334 m³. Efter utökning kommer drygt 1 000 m³ stallgödsel att produceras. Gödselplattan på 1 320 m² kan med 3 meters lagringshöjd lagra ca 4 000 m³ gödsel och räcker till med stor marginal.

Behovet av spridningsareal kommer att vara 578 ha vid maximalt antal utnyttjade platser. Med dagens slaktvikter och lägre utnyttjandegrad kommer det verkliga behovet av spridningsareal att vara 473 ha. Idag finns 353 egen och arrenderad areal vilket är 75 % av behovet av spridningsareal. Areal som påverkas av omdragning av E22 är borträknat. Ytterligare 120 ha spridningsareal kommer att kontrakteras.

Spridningsarealen ligger inom två avrinningsområden "Rinner mot Västra sjön" och "Rinner mot Hossmoviken". Kvalitetsfaktorer enligt vattenförvaltningens klassning har redovisats. Klassningen för båda dessa vattenförekomster (Västra sjön och Hossmoviken) är måttlig ekologisk status. Huvuddelen av spridningsarealen avvattnas till två diken. Ett av diken är beläget inom den angränsande gården Ulfsborgs marker, och vattnet passerar genom en våtmark (ev. fosfordamm) innan det når Hossmoviken. Det andra diket sträcker sig österut och vattnet passerar genom en våtmark kallad Bo dämme.

Sökanden genomför en rad åtgärder för att minska utsläpp till vatten såsom:

- Skyddszoner/kantzoner utmed samtliga vattendrag.
- Vårplöjning och insådd av fånggröda på ca 15-20 % av arealen.

BESLUT
Datum
2017-12-21

12 (34)
Diarienummer
551-1544-17

- Dräneringsvatten som samlas upp i tre bevattningsdammar varav två är Sökandens egna. Vatten från 74% av den totala spridningsarealen passerar en fosfordamm på 1,5 ha.
- Regelbunden markkartering av åkerarealen.
- Fasutfodring och tillsats av fytas i kycklingproduktionen vilket ger mindre kväve- och fosforhalter i gödseln.
- Medlemskap i Greppa Näringen.
- Den största delen av markavvattningen från spridningsarealen går genom två diken/kanaler som båda rinner igenom våtmarker/bevattningsdammar innan de når kustvattnet.

Ammoniaksutsläppen från verksamheten enligt beräkningsprogrammet VERA kommer att öka från drygt 7 000 kg (fullt utnyttjat tillstånd) till ca 18 000 kg per år vid fullt utnyttjat tillstånd. Åtgärder som vidtas för att begränsa utsläppen är golvvärme i såväl befintligt som planerade djurstall. Vattenniappar med spillkopp, fasutfodring och tillsats av fytas i fodret tillämpas. Investering i värmepump är under utredning. Stallgödsel hålls torr genom att lagras under tak. Omfattande vårspridning och snabb nedbrukning tillämpas.

Växtodlingen blir oförändrad förutom att mer stallgödsel tillkommer. Det innebär att behovet av kväve i mineralgödsel kommer att minska med drygt 4 000 kg. Övriga åtgärder för optimering av växtnäring i växtodlingen är precisionstyrning av spruta, såmaskin och mineralgödselspridare samt fasta körspår. En bevattnad växtodling säkerställer skörden och upptaget av växtnäring. Planer finns på att skaffa en effektivare bevattningsteknik.

Det finns både lätta jordar och lerjordar. Markkartering har genomförts på egen och arrenderad areal och omfattar 367 provpunkter. Analyserna visar att den lättlösliga halten av fosfor mestadels är i klass III och IVA. Fosformättnadsgraden har beräknats och huvuddelen av proverna visar en fosformättnadsgrad på mindre än 30 %.

Sökanden har redovisat beräkning av utlakning av kväve på 34 kg/ha, vilket inte ändras efter utökning eftersom växtodlingen är oförändrad. Fosforförlusterna har beräknats utifrån en mycket generell beräkning baserad på en genomsnittlig fosforförlust för hela Sveriges åkermark på 0,45 kg P per hektar, vilket ger en total fosforförlust på 159 kg från åkermarken.

Vid beräkning av växtnärbalans ökar kväveöverskottet från 71 kg/ha till 81 kg/ha och fosforbalansen ändras från - 5 kg/ha till 2 kg/ha efter utökning av verksamheten.

Sökanden bedömer att mark, flora och fauna inte påverkas av den ökade mängden stallgödsel som kommer att spridas. Viss påverkan kan finnas på arter i vattendrag men Sökanden kommer alltid ha tillräcklig spridningsareal och gödslar efter gödslingsplan. Det ökade kvävenedfallet från den ansökta verksamheten bedöms inte påverka den biologiska mångfalden nämnvärt.

Inkomna yttranden

Trafikverket har i yttrande anfört följande.

Fastigheten ligger strax norr om väg 25 och riksintresse för planerad utbyggnad av väg E22. Transporterna kommer att öka till och från verksamheten men befintliga transportvägar kommer att användas. Trafikverket har inga synpunkter på ansökan.

Kalmar Vatten AB har i yttrande anfört följande.

Fastigheten är ansluten till det kommunala dricksvattennätet. Utökningen av verksamheten innebär ett påtagligt ökat behov av kommunalt vatten. Kalmar Vatten AB bedömer att man har möjlighet att leverera angiven mängd vatten. Av ansökan framgår inte vilka momentana vattenflöden som verksamheten kommer att behöva. Sådana uppgifter ska stämmas av med Kalmar Vatten AB innan en utökning sker för att bedöma eventuellt behov av större dimension av servis, större vattenmätare och eventuellt behov av utjämnings tank. Utökad byggnadsareal innebär även att en tillkommande anslutningsavgift ska vara erlagd innan ny/utökad byggnad får kopplas på det kommunala dricksvattennätet. Fastigheten är inte ansluten till det kommunala spillvattennätet och av ansökan kan utläsas att det heller inte planeras vid en utökad verksamhet.

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun har i yttrande anfört följande.

Samhällsbyggnadsnämnden tillstyrker att tillstånd ges under förutsättning att följande punkter regleras i Länsstyrelsens tillståndsbeslut:

- Åtgärder för att minimera ammoniakutsläppen från stallarna enligt BAT, Bästa tillgängliga teknik, för att minska verksamhetens miljöpåverkan i form av övergödning och försurning av vattendrag, Kalmarsund och Östersjön.
- För att minska läckaget av fosfor till vattendrag och grundvatten ska företaget ha anpassade skyddszoner längs alla vattendrag. Företaget bör sänka fosfortalen på sina marker genom att inte tillföra mer fosfor än vad grödorna behöver. Speciell hänsyn bör tas på den mark som ligger i fosforklass V och samtidigt har hög fosformättnadsgrad. En skötselplan för fosfordammen bör upprättas.

- Spridningsavtal över spridningsarealen ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan stallet tas i drift. Efter drift ska ändringar av spridningsarealen och ändringar av spridningsavtal redovisas. Gödselmottagare och kopia på dokumentation över bortförd gödsel ska redovisas till tillsynsmyndigheten.
- Kycklinggödseln ska lagras så att nederbörd eller annat vatten förhindras att nå gödseln. Stukalagring av gödsel ska regleras i tillståndet.
- Utgödning, lastning och transport av gödseln ska ske utan risk för förorening av grundvattnet. Transport av gödsel ska ske utan att spill och luktolägenhet uppkommer.
- Spridning av gödsel ska ske med bästa möjliga teknik med krav på snabb nedbrukning då spridning sker på obevuxen mark. Skyddsavstånd ska tillämpas intill dricksvattenbrunnar, vattendrag, diken och bostäder. Anpassade skyddszoner ska finnas längs alla vattendrag.
- Stoftutsläpp från fastbränslepannor ska begränsas och regleras.

Samhällsbyggnadsnämndens bedömning

Lokalisering, lukt och buller

Bo Lantbruks AB vill bygga det nya stallet i anslutning till det befintliga stallet. Huvudalternativet är att placera det nya stallet söder om nuvarande stallbyggnad vilket förordas av Samhällsbyggnadskontoret som det bästa alternativet. Det befintliga stallet kan då fungera som en buller- och luktdämpande barriär mot bostäder och Smedby samhälle som ligger norr om gården. Den alternativa placeringen hamnar mer öppet, närmare bebyggelse och tar befintlig åkermark i anspråk. Utkanten av Smedby samhälle ligger 650 meter från planerat stall.

Företaget driver idag uppfödning på platsen utan att olägenhet för närboende uppkommer. Produktionen av slaktkycklingar kommer att samordnas vilket gör att antalet dagar då det uppstår lukt från verksamheten inte förväntas öka. Lukt från djurstallarna förväntas inte nå bostäderna. Antalet dagar med intensiva transporter hålls på samma nivå.

Ammoniak

Företagets ammoniakutsläpp beräknas till 8 200 kg per år. Beräknat per slaktkyckling-plats är utsläppet ca 0,037 kg per år vilket ligger inom de gränsvärden som kommer att gälla i EU till följd av industriutsläppsdirektivet (0,01-0,08 kg per plats och år). Företaget har åtagit sig att följa vedertagna åtgärder för att minska ammoniakutsläppet från stallarna och utreder möjligheten att installera värmeväxlare i stallet vilket skulle kunna minska ammoniakavgången ytterligare. Företaget bör regelbundet kontrollera utsläppet av ammoniak från stallarna genom en årlig upprättad stallbalans eller med mätningar.

Fosfor

Företaget har redovisat markens fosformättnadsgrad som överlag är låg vilket indikerar låg risk för utlakning. Företaget bör fortsätta att arbeta för att sänka fosforhalten i marken genom anpassad gödsling. Extra hänsyn bör tas till de arealer som ligger i fosforklass V och samtidigt har en hög fosformättnadsgrad.

I princip all areal avvattnas till bevattningsdammar, en våtmark och en fosfordamm. För att säkerställa och bibehålla dammens förmåga att ta hand om näringsämnen bör det finnas en skötselplan för dammen.

Gödsel

Cirka en fjärdedel av gödseln är tänkt att avyttras (cirka 120 ha). Företaget ska teckna spridningsavtal för gödseln och redovisa dessa för miljöskyddsmyndigheten innan utbyggnaden är skedd. Vidare bör ändringar av spridningsarealen eller spridningsavtal redovisas. Även lagstadgad dokumentation av bortförd stallgödsel bör redovisas till tillsynsmyndigheten. Detta för att vi ska kunna ha tillsyn över gödselhanteringen.

Stukalagring av kycklinggödsel bör som regel endast ske i undantagsfall och då i direkt anslutning till vårbruk och sådd av höstraps. Det är rimligt att företaget följer Jordbruksverkets allmänna råd kring tillfällig lagring i fält samt att tiden bör hållas kort för att minimera näringsläckaget och eventuella olägenheter.

Företaget har visat att man kan hantera gödselspridningen så att olägenhet inte uppkommer för boende i Smedby och Rinkabyholm. Det är viktigt att gödseln sprids under rätt förhållanden och vid rätt tidpunkt.

Förbränningspanna

Företaget kommer att använda sig av befintlig halmpanna för att värma upp kycklingstallarna. Samhällsbyggnadskontoret tycker det är viktigt att utsläppen från pannan regleras i tillståndet så att utsläppen inte orsakar olägenhet för närboende. Det är viktigt att villkoren är tydliga när det gäller vilka utsläppskrav pannan förväntas klara av och när under förbränningscykeln pannan ska klara dessa. Det ska också av villkoren eller i företagets kontrollprogram framgå hur ofta en utsläppskontroll ska genomföras. Företaget har sedan tidigare godkännande av Jordbruksverket att förbränna kadaver i pannan.

Sökandens bemötande av inkomna yttranden

Sökanden bemöter Samhällsbyggnadsnämndens yttrande enligt följande:

BESLUT
Datum
2017-12-21

16 (34)
Diarienummer
551-1544-17

Sökanden strävar efter att följa BAT i den mån det är möjligt praktiskt och ekonomiskt. Sökanden önskar att inget villkor ställs som kräver en viss BAT-teknik, utan låter Sökanden få flexibilitet att investera i den teknik som passar bäst när det är aktuellt. Teknik utvecklas ständigt så det som var BAT vid tillståndsansökans början kanske inte är BAT när det är dags att bygga.

Fasta skyddszoner som är ständigt bevuxna finns anlagda längs alla större vattendrag redan idag. Sökanden tar hjälp av växtodlingsrådgivare för att optimera gödselgivor. Det finns teknik som mäter skördenivån och det tas analyser av växtnäringsinnehållet i grovfodret. All mark är nyligen markkarterad och Sökanden har bra insikt i hur mycket näring som förs bort med grödan och hur gödselgivor kan optimeras. Fosformättnadsgraden är låg på majoriteten av alla fält. Av dessa anledningar är risken för fosforläckage från växtodlingen låg. Den senaste markkarteringen visar att i genomsnitt har åkermarken P-AL klass IVA. Dessutom är skördenivåerna över det normala på en del av arealen. Det finns därför utrymme att använda stallgödseln – utan att det ökar risken för fosforläckage till vatten.

Den fosfordamm som Kalmar kommun antagligen menar är den som redovisats i kompletteringen, bilaga 27 – fosfordamm 1. Den dammen ägs inte av Sökanden och därför blir det svårt att upprätta en skötselplan för den.

Sökanden anser att det är rimligt att redovisa spridningsavtal för tillsynsmyndigheten innan stallet tas i drift. Efter att verksamheten satts igång ska ändringar vad gäller spridningsareal och spridningsavtal redovisas. Gödselmottagare och kopia på dokumentation ska också redovisas till tillsynsmyndigheten.

För att förhindra att nederbörd eller annat vatten når stallgödseln har gödselplattan försetts med tak. Sökanden ser gärna att stukalagring tillåts för att underlätta för växtodlingen. Vid utlastningsplatserna kommer det att vara hårdgjord yta som kan sopas ren efter utgödning. Den vagnen som används för transport av gödsel är helt tät.

Det är helt rimligt att hålla avstånd till vattendrag och dricksvattenbrunnar vid spridning av gödsel, men stort avstånd för spridning av stallgödsel intill bostäder är mer orimligt eftersom det finns så många närboende i området. Det blir så mycket växtodlingsareal som inte kan gödslas då. Luktolägenheter är mer beroende av vindriktning än avstånd. Det är bättre att minska luktolägenheter genom att sprida stallgödsel på en vardag och/eller vid rätt typ av väder och vindförhållanden.

Det är bäst att reglera och begränsa rökgasutsläpp genom att ställa krav på goda rutiner för att säkerställa att pannan hanteras på bästa möjliga sätt. Bra rutiner och bra material på

BESLUT
Datum
2017-12-21

17 (34)
Diarienummer
551-1544-17

bränslet kan öka effektiviteten i förbränningsprocessen och minimera rökgaserna. Sökanden anser att regelbunden stoftmätning innebär en orimlig kostnad för en sådan liten värmecentral som det faktiskt är. Kostnaden är ca 20-30 000 kr per mätning.

Sökanden bemöter Kalmar Vattens yttrande enligt följande:

När Sökanden anslöt på nytt till det kommunala vattennätet för kycklingstallet så var det dimensionerat för två stall. Vattenförbrukningen kommer att utökas från ca: 3 752 m³ till 9 056 m³. Sökanden kommer att kontakta Kalmar Vatten när det börjar bli dags att bygga, för att reda ut hur vattenförsörjningen ska utformas.

Sökanden har bifogat resultat från en stoftmätning av pannan och har följande kommentarer till resultatet. En biobränslepanna med skogsbränsle kanske kan klara de krav som ställs på rökgaser, men det är väldigt svårt för en lite äldre halmpanna att klara dessa krav. Halm är förnyelsebart, finns tillgängligt lokalt och askan återförs till samma åkrar som näringen kom ifrån. Det innebär att värmen till stallarna inte kan få ett bättre kretsloppstänk vad gäller resursanvändande.

Länsstyrelsen Västra Götaland har i rapport 2004:56 rekommenderat följande skyddsavstånd från energi/biopannor:

- 100 MW = 700 meter
- 50 MW = 400 meter
- 1 MW = 50 meter (dock oljeeldad)

Bo Lantbruks har en panna på 450 kW. Det är ca 600 meter till närmsta tätbebyggda område, vilket är i rakt nordlig riktning från halmpannan. Den huvudsakliga vindriktningen är sydvästlig och det första som möter rökgaserna är ett skogsparti. Träd har en stor förmåga att rena stoft från luften. Ett hektar blandad lövskog kan binda ca 15 ton stoft under ett år (uppskattningsvis) (referens: uppsats från SLU, https://stud.epsilon.slu.se/2306/1/saretun_1_110225.pdf).

Givet att rökgaserna tar sig förbi skogspartiet så är det i alla fall 700 meter till travbanan – som ligger åt nordväst från halmpannan.

Verksamhetsutövaren har varit i kontakt med de som tillverkar pannan som meddelar att det inte går att sätta på reningsutrustning (som t.ex. cyklonrening) på den befintliga pannan som Sökanden har idag. För att klara stränga stoftmätningsskrav måste en ny panna införskaffas, vilket skulle kosta ca 2-3 miljoner kronor. Den panna som finns idag har Sökanden räknat med att använda i åtminstone 5 år till. Det mest rimliga villkor i detta fall är ett som säger att en ny miljögodkänd panna ska införskaffas när den befintliga

pannan är uttjänt – eftersom pannan är belägen relativt avlägset från bebyggelse och intill ett skogsparti som kan fånga en del partiklar. Det föreslås att tills en ny panna införskaffas kan rökgaserna istället regleras genom bra rutiner för hantering av pannan och genom användning av bra bränslekvälitet.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen, som bifogats ansökan, i allt väsentligt uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Tillåtlighet

Miljöbalkens mål

Av 1 kap 1 § i miljöbalken framgår att bestämmelserna syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Val av plats och planförhållanden

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det enligt 2 kap. 6 § miljöbalken väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Vidare framgår att tillstånd inte får ges i strid med detaljplan eller områdesbestämmelser.

Enligt Boverkets allmänna råd 1995:5 "Bättre plats för arbete" anges 500 meter som riktvärde för skyddsavstånd för *djurhållning i lantbruk*. Verksamheten ligger i en jordbruksbygd strax söder om Smedby samhälle. Huvudalternativet innebär att det nya djurstallet placeras på nuvarande gårdsplan, söder om det befintliga stallet vilket skapar bra förutsättningar för samordning med det befintliga stallet och ger ett mer skyddat läge än den alternativa lokaliseringen, i förhållande till närmaste bostäder och bebyggelse.

Inom 500 meter från djurstallet finns fyra bostadshus förutom Sökandens egen bostad. Mellan stall och närboende finns ett litet skogsområde. Miljöprövningsdelegationen föreskriver att skogsområdet i möjligaste mån ska bevaras som ett skydd mot bostäderna.

Den planerade utökningen kommer att ske på en fastighet som varken omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser. Miljöprövningsdelegationen konstaterar vidare att verksamheten är förenlig med den kommunala översiktsplanen.

BESLUT
Datum
2017-12-21

19 (34)
Diarienummer
551-1544-17

Under förutsättning att de åtgärder som Sökanden redovisat i ansökan genomförs och att föreskrivna skyddsåtgärder i detta beslut följs bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamheten bör kunna bedrivas utan oacceptabla störningar för närboende.

Verksamheten bedöms inte strida mot några kommunala planer.

Hushållningsbestämmelser (riksintressen)

Grundläggande och särskilda bestämmelser i 3 och 4 kap. miljöbalken om hushållning av mark och vatten är tillämpliga vilket innebär att verksamheten eller åtgärden ska gå att förena med en från allmän synpunkt god användning av mark- och vattenresurser. Markanvändningen där stallet är planerat är nu en gårdsplan.

Gårdcentrum ligger strax öster om ett område som är utpekade som riksintresse för kulturmiljö, H 47 Ljungby-Hossmo (88001047). Delar av spridningsarealen ligger inom det utpekade området. Det beskrivs som ett till stor del öppet odlingslandskap med bymiljöer med medeltida kyrkor av försvarskaraktär som återspeglar den strategiska betydelse som Smålandskusten haft under lång tid. En förutsättning för riksintressets värde är ett öppet jordbrukslandskap vilket Sökanden genom jordbruket bidrar till.

Vid kusten öster om Hossmo och norrut till halvön Aspö, finns ett område som är utpekade som riksintresse för naturvård, Hossmo och Bottorpskusten (NRO08046). Landskapet är variationsrikt och starkt mosaikartat med strandängar, ek- och björkbevuxna moränkullar och fuktstråk. Närmast kusten finns välbetade havsstrandängar av varierande bredd. Sökandens spridningsarealer avvattnas genom diken som rinner genom området men bedöms inte påverka områdets värden.

Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten är förenlig med hushållningsbestämmelserna.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs. År 2016 fastställde vattenmyndigheterna miljö kvalitetsnormer för vatten i enlighet med förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Verksamhetens egna och arrenderade arealer ligger inom två delavrinningsområden, *Rinner mot Västra sjön* (SE 628105-152814) och *Rinner mot Hossmoviken* (SE628138-152592). Arealerna inom det förstnämnda avrinningsområdet mynnar med diken och kanaler direkt i vattenförekomsten *Västra sjön* (SE563825-161810). Övriga arealer

BESLUT
Datum
2017-12-21

20 (34)
Diarienummer
551-1544-17

myftar i vattenförekomsten *Hossmoviken* (SE563770-161670). Sökandens arealer berör även grundvattenförekomsten *Kalmarkustens sandstensformation* (SE628995-153160).

Kustvatten - Sökandens arealer nordväst om Rinkabyholm ligger i avrinningsområdet *Rinner mot Västra sjön* och avvattnas följaktligen till vattenförekomsten *Västra sjön*. I denna vattenförekomst finns flera provpunkter med relativt omfattande provtagning och tillförlitligheten i klassningen bedöms som god. Den sammanvägda ekologiska statusen i Västra sjön har bedömts vara måttlig. Status för makroalger i kombination med näringsämnen har varit utslagsgivande. Bedömningen av näringsämnens status visar med mätdata på otillfredsställande status och med modellerade data på måttlig status. God ekologisk status med avseende på näringsämnen (eller biologiska kvalitetsfaktorer som indikerar näringsämnespåverkan) kan inte uppnås till 2021 på grund av att över 60 procent av den totala tillförseln av näringsämnen kommer från utsjön. Åtgärderna för denna vattenförekomst behöver emellertid genomföras till 2021 för att normen, som är god ekologisk status 2027, ska uppnås.

Övriga arealer avvattnas direkt till vattenförekomsten *Hossmoviken* som ligger söder om Västra sjön. I denna vattenförekomst har även Ljungbyån sitt utlopp. Den ekologiska statusen har bedömts vara måttlig. Det finns inga provpunkter i vattenförekomsten så bedömningen är modellbaserad. Statusen för näringsämnen har varit utslagsgivande. Även denna vattenförekomst påverkas av utsjövatten med höga växtnäringshalter och åtgärder är nödvändiga att genomföra snarast för att miljö kvalitetsnormen om god ekologisk status ska kunna uppnås till 2027.

Grundvatten - Den kemiska och kvantitativa statusen i Kalmarkustens sandstensformation (SE628995 -153160) bedöms som god. Formationen är en sedimentär bergförekomst med översiktlig avgränsning baserad på regionala hydrogeologiska kartor eller annat översiktligt material. Den kemiska och kvantitativa statusen är god status och får inte försämrats.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar mot ovanstående bakgrund att befintlig och planerad verksamhet är belägen inom ett område som är känsligt för näringsläckage där det är angeläget att begränsa både läckage av fosfor och kväve. Båda kustvattenförekomsterna, som påverkas av Sökandens verksamhet, har sämre än god status och måste till 2027 förbättras till god status.

Sökanden vidtar ett antal åtgärder för att begränsa näringsämnesläckaget och Miljöprövningsdelegationen föreskriver ett antal begränsningar och skyddsåtgärder för att minska förlusterna (se under rubriken Näringsämnesförluster från

åkermarken nedan). Sammantaget bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamhetens påverkan på berörda vattenförekomster inte innebär någon risk för försämring eller äventyrar uppnåendet av god status.

Näringsämnesförluster från åkermarken

Fosforförluster - Jordbruksarealen består av lätta jordar och lerjordar. Arealen har provtagits under olika år (2014, 2016, 2017) och totalt omfattar markkarteringen 367 provpunkter. Fosforstatusen är i medeltal klass III och IVA och ca 5 % av provpunkterna är klass V.

Mekanismerna för fosforförluster från åkermark är komplexa och förlusterna kan variera mycket mellan olika gårdar beroende på de naturliga förutsättningarna, jordart, produktionsinriktning, grödor mm. Det är därför angeläget att varje företag genomför lämpliga åtgärder som passar på den enskilda gården.

Enligt Stiftelsen lantbruksforskningens rapport Fosforförluster från jordbruksmark, december 2015, kan analyser i markkarteringen användas för att uppskatta mängden löst fosfor i marklösningen. Höga fosforhalter (P-AL) i marken innebär ökad risk för fosforförluster och i kombination med analyser av järn- och aluminiumföreningar (Al-AL och Fe-AL) kan fosformättnadsgraden beräknas. Det är ett mått på hur mycket fosfor som har bundits till aluminium- och järnföreningar i marken. En hög fosformättnadsgrad innebär att mycket fosfor har bundits och om ytterligare fosfor tillförs är risken mycket stor att fosfor utlakas.

Redovisad markkartering visar att det inte skett någon uppbyggnad av höga fosforhalter i jorden. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att spridningsarealer i riskzonen för stora fosforförluster utgör en liten del av arealen. Fosformättnadsgraden är överlag låg och sammantaget kan läckaget av fosfor förväntas vara litet. Det är dock angeläget att fosforhalterna även i fortsättningen hålls på rimliga nivåer. Mot den bakgrunden föreskriver Miljöprövningsdelegationen villkor som syftar till att begränsa fosfortillförseln på åkermark med höga fosfortal (klass V). Dessutom ska kommande markkarteringar kompletteras med beräkningar av jordens sorptionskapacitet (PSC) och fosformättnadsgrad (DBS), som syftar till att ge bättre träffsäkerhet vad gäller att peka ut områden med större risk för fosforläckage.

Kväveförluster - Beräkningar visar att utlakningen av kväve kommer att vara oförändrad på ca 34 kg kväve per hektar eftersom växtodlingen inte ändras. Det är ungefär samma nivå som grundutlakningen för Kalmar kommun som är på ca 32 kg N/ha (normal spannmålsodling).

I växtodlingen genomförs årliga växtodlings- och gödslingsplaner och Sökanden genomför regelbundna markkarteringar. De åtgärder som Sökanden har redovisat för att begränsa näringsämnesläckaget till vatten är bl. a. skyddszoner mot samtliga vattendrag, regelbunden markkartering, optimering av gödning efter analyserna, fasutfodring och tillsats av fytas i fodret. Sökanden har god kontroll på skördenivåer vilket borgar för att gödningen blir optimal. Viss del av arealen vårplöjs/vårbearbetas och fånggrödor odlas i varierande omfattning beroende på växtföljden. Sökanden tillämpar dessutom precisionsstyrning vid olika arbetsmoment och har fasta körspår i växtodlingen vilket minskar markpackningen och risken för yterrosion av fosfor. Nästan allt vatten som kommer från den brukade arealen rinner genom våtmarker eller fosfordammar innan de når Kalmarsund. Det finns även tre bevattningsdammar varav två egna som bidrar med viss rening.

Med dessa skyddsåtgärder och övriga åtaganden från Sökanden bedömer Miljöprövningsdelegationen att näringsämnesläckaget från verksamhetens kan godtas.

Ammoniakutsläpp till luft

Med nuvarande beläggning i stallet är ammoniakutsläppet idag 5 875 kg per år. Den ansökta verksamheten innebär att ammoniakutsläppen kommer att öka med som mest 12 073 kg ammoniak per år. Det totala utsläppet från den utökade produktionen beräknas till ca 18 000 kg ammoniak per år. Anläggningen ligger endast 2 km från kusten och en del av ammoniakerna kommer sannolikt att deponeras i Östersjön. Ammoniak som deponeras på marken tas till största delen upp av växtligheten, men kan påverka ekosystem i känsliga biotoper. Ammoniak som deponeras i kustvattnet bidrar till övergödningen.

Enligt SLU:s rapport 2009:12, Byggnadstekniska åtgärder för lägre ammoniakemission från djurstallar, svarar djurhållning med fjäderfä för 4 % av ammoniakutsläppen i Sverige. Av denna del bedöms ca 10 % komma från stallventilationen.

Fjäderfäproduktionen i Sverige är koncentrerad till vissa delar av landet, främst beroende på närhet till slakterier. Kalmarsundsregionen har en stor andel av slaktkycklingproduktionen och branschen befinner sig nu i en expansiv fas med stor utökning. Utsläppen av ammoniak från fjäderfä utgör troligen betydligt större andel än 4 % av alla ammoniakutsläpp i södra Kalmar län.

Viktiga åtgärder för att begränsa ammoniakbildningen i djurstallet är att ströbädden hålls tunn och torr. Goda förutsättningar för detta finns om stallet är försett med isolerat golv och golvvärme och att vattenförsörjningen till djuren kan ske med minimalt spill från

vattennipplar. Enligt vissa undersökningar kan ammoniakavgången minska med drygt 50 % vid användande av golvvärme jämfört med motsvarande stall utan golvvärme.

Golvvärme finns i befintligt stall och Sökanden har åtagit sig att installera golvvärme även i planerat stall och påpekar att nyttan av golvvärme är stor då slaktkycklingproduktion innebär många djuromgångar med tvätt av stallarna. Vattennipplar har spillkoppar för att motverka spill. Andra åtgärder som vidtas för att hålla ammoniakavgången nere är fasutfodring, lagring av gödseln under tak, snabb nedbrukning av stallgödseln och spridning med modern teknik. Dessutom bör hänsyn tas till rådande väderförhållanden vid spridning av stallgödseln.

Miljöprövningsdelegationen bedömer sammantaget att utsläppen av ammoniak från verksamheten kan godtas.

Stoftutsläpp till luft

Stoftpartiklar kan hålla sig svävande i luften och spridas långa sträckor. Den dominerande källan till förekommande haltnivåer av partiklar i Sverige är långdistanstransporten, framför allt från källområden på den europeiska kontinenten (IVL rapport 1792 2009). Detta innebär att södra Sverige är särskilt utsatt. Partiklar har negativ effekt på hälsan med risk för besvär i de övre luftvägarna. Fina partiklar kan orsaka cancer och hjärt- och kärlsjukdomar. Forskningsresultat tyder på att de relativa riskfaktorerna för hälsoeffekter är högre för förbränningsrelaterade partiklar än för partiklar från andra källor. Enligt rapporten bedöms höga halter av partiklar orsaka ca 3 400 dödsfall per år.

I verksamheten finns en halmpanna tillverkad 2008 dimensionerad för en effekt av 450 kW med satseldning av halmbalar. Enligt redovisad rökgasmätning från den 21 september 2017 är emissionerna av stoft och CO mycket höga från anläggningen (ca 500 mg stoft/m³ ntg gas).

Det finns ett stort antal boende i villaområden norr om verksamheten, varav de närmaste husen på är belägna på ett avstånd av ca 600 m. Det finns dessutom ett mindre antal bostäder 200-400 m från pannan. Mellan anläggningen och de närmaste bostäderna finns en skyddsbarriär av skog som i viss mån bedöms minska olägenheterna för närboende.

Sökanden har planerat att driva den befintliga pannan under minst 5 år utan åtgärder. Miljöprövningsdelegationen anser, med tanke på de höga stoftutsläppen, närheten till bostadsområden samt de allmänt kända hälsoeffekterna av partiklar, att detta inte kan godtas.

BESLUT
Datum
2017-12-21

24 (34)
Diarienummer
551-1544-17

I Länsstyrelsen Västra Götaland rapport 2004:56 (som sökanden själv refererat till i fråga om skyddsavstånd mellan panna och bostäder) anges 200 mg stoft/Nm³ vid 13 % CO₂ som lämplig utsläppsnivå för bibränsleeldade anläggningar med tillförd effekt 0,5-1 MW belägna utanför tätort.

I energimyndighetens rapport Närvärme med bibränslen, ET 9:2005, anges som rimliga krav vid panneffekt 0,3-2,5 MW stoftutsläpp på 150-170 mg/m³ ntg gas (normalt krävs dock multicyklon för att klara detta).

I Mark- och miljödomstolen i Växjö's dom från den 9 juni 2013, Mål nr M 777-13 gällande en halmpanna med effekten 450 kW sköts frågan om slutliga villkor för stoftutsläpp från pannan upp under en prøvotid. Under prøvotiden fick stoftutsläppen inte överstiga 350 mg/m³ ntg vid 13 % CO₂ (riktvärde).

Mot ovanstående bakgrund anser Miljöprövningsdelegationen att en begränsning av stoftutsläppen till 250 mg/m³ ntg är rimlig i detta fall. Det är också vad Miljöprövningsdelegationen normalt kräver för liknande anläggningar i regionen.

Eftersom det kommer att krävas omfattande åtgärder för att begränsa stoftutsläppen är det rimligt att Sökanden får två år på sig att uppfylla villkoret.

Miljö kvalitetsmål

Verksamheten berör flera miljö kvalitetsmål på olika sätt. De nationella miljömål som främst berörs är *Ingen övergödning*, *Hav i balans*, *Bara naturlig försurning* och *Frisk luft*.

Förutsatt att verksamheten inriktas mot att så långt som möjligt begränsa ammoniak- fosfor- och kväveförluster från stallgödseln, buller och stoftutsläpp anser Miljöprövningsdelegationen att verksamheten och anläggningen inte motverkar en utveckling mot miljömålen i sådan omfattning att ett tillstånd ska nekas.

Sammanfattande tillåtighetsbedömning

Sammantaget bedömer Miljöprövningsdelegationen att den föreslagna platsen enligt huvudalternativet i ansökan kan accepteras och verksamheten bedöms tillåtlig under förutsättning att de åtgärder som Sökanden redovisat i ansökan genomförs och föreskrivna skyddsåtgärder i detta beslut följs.

Motivering av villkor

Vid tillståndsprövning ska de förpliktelser som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler i 2 kap. följas och utifrån dessa regler kan tillståndsmyndigheten fastställa villkor för verksamheten vid provning.

Allmänna villkoret

1. Allmänna villkoret innebär att Sökanden är skyldig att följa vad som uppgivits i ansökan och vad man i övrigt åtagit sig i ärendet om inget annat sägs i detta beslut. Formuleringen är i enlighet med nuvarande praxis och innebär att ansökans innehåll och övriga åtaganden från Sökandens sida får samma juridiska status som övriga villkor i detta beslut.

Djurstall

2. Sökanden har åtagit sig att använda fytasfoder som förbättrar djurens fosforupptag vilket leder till att fosforinnehållet i fodret kan minskas. Mindre fosfor i fodret innebär mindre fosfor i gödseln vilket minskar behovet av spridningsareal vilket beaktats i schablonvärden för fosforutsöndring och som ska användas vid beräkning av spridningsareal.

3. I slaktkycklingproduktionen töms och tvättas stallarna 8 gånger per år. Golven måste snabbt kunna torkas upp för att skapa bästa förutsättningar för nästa omgång kycklingar som kommer enligt ett tidsschema för insättning av kycklingar som Sökanden inte har egen rådighet över.

Ett bra vattensystem utan läckage och spill leder till minskad ammoniakemission och därmed minskade luktstörningar.

Se även under rubriken Ammoniakutsläpp till luft.

4. Villkoret avser att begränsa utsläppen av ammoniak och damm från verksamheten. Ett minskat ventilationsflöde innebär generellt sett en minskad ammoniakemission vilket således bör eftersträvas. Det måste dock alltid observeras att djurskyddsbestämmelser angående bl.a. ammoniakhalter i stall kan komma att påverka hur ventilationen regleras.

Lagring av gödsel och spolvatten

5. Om vatten kommer i kontakt med gödseln ökar ammoniakavgången. Lagringen av gödseln bör därför ske så att gödseln hålls så torr som möjligt. Förutom nederbördsskydd bör skydd anordnas så att ytvatten inte kan nå lagringsytorna.

6. Villkoret syftar till att minimera de risker som verksamheten innebär avseende förorening av yt- och grundvatten. Sökanden har hårdgjorda ytor på lastningsplatser för stallgödsel, vilket möjliggör att spill kan sopas upp. Detta bör även villkoras.

7. Villkoret ställs för att möjliggöra myndighetskontroll av gödselmottagningen i såväl lagrings- som i spridningshänseende. Sökandens egen areal räcker inte till fullt utbyggt produktion och spridningsavtal har inte redovisats för kontrakterad areal. Eftersom slaktvikter och därmed djurplatser kan variera bör en aktuell beräkning av behovet av spridningsareal uppdateras innan det planerade stallet sätts igång och spridningskontrakt ska redovisas till tillsynsmyndigheten.

Sökanden bör säkerställa att den kontrakterade stallgödseln kommer att spridas på lämpliga arealer som inte redan är kraftigt uppgödslade eller olämpliga i annat avseende. Tillsynsmyndigheten har framfört önskemål om att lagstadgad dokumentation av bortförd gödsel ska redovisas till dem vilket Miljöprövningsdelegationen anser är ett rimligt krav. Frekvensen av redovisningen ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.

8. Villkoret ställs för att Sökanden och växtodlare som tar emot gödsel ska kunna beräkna gödslingsbehovet på ett mer exakt sätt. Gödsel/växtnäring är en värdefull resurs som bör användas med omsorg för att tillgodose odlade gröders näringsbehov. För att kunna upprätta en gödslingsplan behövs kunskap om gödselns växtnäringsinnehåll. Utveckling av nya fodertyper kan ändra växtnäringsinnehållet i gödseln. Torrsubstanshalten informerar om hur väl man lyckats hålla ströbädden torr under produktionstiden.

9. Spolvatten innehåller en liten mängd gödsel och har därför ett näringsinnehåll som ger anledning att reglera hur det ska omhändertas. Spridningen ska ske på åkermark för att utnyttja växtnäringen och minimera risken för förorening av yt- och grundvatten. Lagringskapaciteten bör motsvara sex månader (MMÖD M 7743-15, Spannarp).

10. I Jordbruksverkets allmänna råd (SJVFS 2004:62) om lagring och spridning av gödsel mm, anges att stallgödsel med mycket högt växtnäringsinnehåll som t.ex. kycklinggödsel inte bör lagras tillfälligt i stuka mer än under kort tid i samband med sådd.

Gödselspridning

11. Gödslingsplan ska upprättas årligen för att med hjälp av ovanstående beräkningar av växtnäringsflöde och gödselinnehåll kunna fastställa optimala gödselgivor. Det är viktigt att hänsyn tas till stallgödselns långsiktiga frigörelse av kväve, förfrukt, ev. mulljord samt tillförsel av stallgödsel till årets gröda.

12-13. Ammoniak avgår från djurstallar och stallgödsel och bidrar till försurning och övergödning. Till de åtgärder som redan i dag kan rekommenderas vid spridning hör omedelbar nedbrukning av stallgödsel. Faktorer som väder, vind, spridningsteknik samt snabb nedbrukning av gödseln påverkar i hög grad avgång av ammoniak och därmed även den upplevda luktförnimmelsen från gödselhanteringen. Generella bestämmelser om krav på nedmyllning inom viss tid vid spridning på obevuxen mark föreligger ännu inte för Kalmar län. Miljöprövningsdelegationen anser dock att regeln om fyra timmars nedbrukning ska gälla här på samma sätt som för lantbruk lokaliserade i Skåne, Blekinge eller Halland, enligt 23 b § föreskriften 2004:62.

Villkoren syftar främst till att begränsa ammoniakavgång vid spridning men även den påverkan från verksamheten som lukt från gödselhanteringen kan medföra för boende intill brukscentrum och spridningsarealer.

14. Det är väl bekräftat genom utlakningsförsök att höstgödsling till höstsäd med gödsel som innehåller höga halter av lättlösligt kväve, ger stora förluster av framförallt kväve, men även fosfor. Beträffande höstsäd är kväveupptaget under hösten litet och motsvarar ofta inte ens det kväve som frigörs då marken bearbetas inför höstsådd (Jordbruksverkets rapport 2008:31). Inga gödselmedel får spridas 1 november till 28 februari (SJVFS 2004:62).

15. Villkoret syftar till att begränsa den påverkan från verksamheten som lukt från gödselhanteringen kan medföra för boende intill spridningsarealer.

16. Villkoret syftar till att på sikt minska mängden fosfor i marken på områden med hög fosforstatus. För att underlätta för Sökandens gödselplanering, tillåts att den föreskrivna begränsningen på 15 kg fosfor per hektar och år i högsta fosforklassen är en genomsnittlig mängd beräknad över en sammanhängande femårsperiod vilket även medges enligt jordbruksverkets föreskrifter för den generella begränsningen på 22 kg fosfor per hektar och år. Precisionsgödsling med GPS och styrfiler för varierad gödsling efter den egna markkarteringen möjliggör en differentierad gödsling inom fältet. Det medför att ett tärande av alltför hög fosforstatus på ett mindre område inom ett skifte på sikt kan ge en utjämning.

Se även under avsnittet Fosforförluster från åkermarken.

Markkartering och andra beräkningar

17. Analys av jordens näringsinnehåll i form av markkartering skapar möjlighet till anpassad gödsling på skiftesnivå. För att fördela stallgödseln optimalt och för att minska

riskerna för övergödning på vissa åkrar krävs god kännedom om jordarnas växtnäringsinnehåll. Miljöprövningsdelegationen anser att övergripande markkartering ska genomföras kontinuerligt med maximalt 10 års mellanrum för att följa växtnäringsstatusen i jorden och få ett bra planeringsunderlag för gödsling på enskilda skiften. Markkarteringen bör genomföras i enlighet med Markkarteringsrådets riktlinjer. Riktlinjerna finns för närvarande i bilaga 4 i Jordbruksverkets Riktlinjer för gödsling och kalkning 2017. Jordprovtagning bör ske vid samma tidpunkt som vid tidigare markkartering. Enligt Stiftelsen lantbruksforskningens rapport Fosforförluster från jordbruksmark, december 2015, kan de analyser som villkoras användas för att uppskatta mängden löst fosfor i marklösningen. Beräkning av sorptionskapacitet och fosformättnadsgrad är ytterligare verktyg, förutom P-AL-tal, för att bedöma risken för fosforläckage.

18. Växtnäringsbalanser är ett viktigt hjälpmedel för att följa växtnäringsflödet till och från gården. Sökanden bör kontinuerligt arbeta för att minska växtnäringsöverskottet i balansen.

Skyddszoner

19. Att anlägga och underhålla ständigt beväxna skydds-zoner längs öppna diken och vattendrag är en åtgärd som ur många aspekter har en positiv inverkan på vattenområdet och dess omgivning. De i sammanhanget viktigaste aspekterna är minskad risk för fosforförluster i form av ytavrinning och erosion samt att växtskyddsmedel ska hamna i vattendraget. Skyddszonerna ska mätas från strandkanternas överbrink.

Med vattendrag avses i villkoret vattendrag som ständigt eller under en stor del av året är vattenförande såsom bäckar, åar och kanaler samt småvatten eller våtmarker som ständigt eller under en stor del av året håller ytvatten eller en fuktig markyta såsom kärr, gölar, våtar, översilningsmarker, kallkällor, mangelgravar och dammar.

Med öppna diken avses i villkoret diken för dränering som är vattenförande under någon del av året och som inte är täckta.

20. För att begränsa risken för att vattenkvaliteten i enskilda vattentäkter inte försämras ska ett skyddsavstånd iakttas vid spridning av stallgödsel. Skyddsavstånd till dricksvattenbrunnar vid sprutning av växtskyddsmedel är 12 m och regleras i föreskrift (NFS 2015:2).

21. Liksom Sökanden anser Miljöprövningsdelegationen att skogsområdet norr om anläggningen utgör en viktig skydds-zon för att förhindra olägenheter från rökgasutsläpp

från värmepannan. Det fungerar även som skydd för buller och lukt. Detta skogsparti ska därför skötas så att den bibehåller sin skyddsfunktion.

Fastbränslepanna

22. Miljöprövningsdelegationen anser att utsläppen av stoft från fastbränslepannan bör begränsas och regleras till villkorad nivå. Se motivering under rubriken Stoftutsläpp till luft.

23. Lagring av aska ska ske så att spridning till närområdet förhindras vilket säkerställs genom lagring i tät behållare. Om egen halm används som bränsle får askan användas som ett gödselmedel på den egna åkermarken genom inblandning i stallgödsel eftersom det innebär ett kretslopp. Stallgödsel som sprids på kontrakterad areal får däremot inte tillföras aska eftersom det kan utgöra ett onödigt tillskott av tungmetaller till mottagarens åkermark.

24. Innehåll i aska beror i hög grad av vilket bränsle som används. Om skogsbränsle används innebär det att kretsloppet bryts och växtnäring som tagits upp på skogsmark hamnar i askan. Aska från skogsbränsle innehåller alltför höga halter av tungmetaller i förhållande till näringsinnehållet (fosfor). Jordbruksverket avråder därför från att sprida aska från skogsbränsle på åkermark och förespråkar annat omhändertagande.

Buller

25. Kraven är i enlighet med de riktvärden som anges i Naturvårdsverkets rapport 6338, Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, april 2015.

26. För att begränsa störningarna vid bostadshusen vid det östra vägalternativet ska transporter ske via utfarterna mot norr eller väster.

Kemikalier och farligt avfall

27. Kraven ställs för att förhindra att kemikalier och farligt avfall inte ska kunna förorena mark och vatten, vilket skulle kunna få stora konsekvenser för bland annat grundvattnet.

28. Vad gäller uppställning av spruta då den inte används, så bör den lämpligen parkeras på platta, biobädd eller inomhus. Därutöver gäller vad som sägs i annan lagstiftning.

Kontroll

29. Bestämmelsen i 22 kap. 25 § miljöbalken förutsätter att kontrollen kan genomföras med en kombination av metoder såsom mätningar, besiktningar, indirekta mätningar och

driftkontroll. Av kontrollprogrammet ska bl.a. mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod framgå. Vidare bör det av kontrollprogrammet framgå om periodiska undersökningar ska genomföras och i så fall med vilken frekvens de ska genomföras och vad de ska omfatta. Kontrollprogrammet bör upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten och ska fortlöpande revideras vid behov. För de kontrollfrågor som inte regleras i kontrollprogrammet gäller egenkontrollförordningen (1998:901).

30. Då prövningen innebär förändringar, i form av ett helt nytt stall, anser Miljöprövningsdelegationen att en förstagångsbesiktning behövs.

31. Då verksamheten leder till utsläpp av fosfor och kväve i vatten anser Miljöprövningsdelegationen det motiverat att Sökanden utför recipientkontroll, vilket kan ske genom deltagande i den samordnade recipientkontrollen. Eftersom huvuddelen av markavvattningen sker till Kalmarsund är det i kustvattnet som övervakning bör ske. Detta genomförs bäst genom medlemskap i Kalmar läns kustvattenkommitté som samordnar den årliga övervakningen av vattenkvaliteten i Kalmar läns kustvatten. Kommittén är en sammanslutning av kommuner, vattenvårdsförbund och företag. Läs mer på hemsidan <http://www.kalmarlanskustvatten.org>

Igångsättning och Verkställighet

Då Miljöprövningsdelegationen meddelar slutligt beslut saknas skäl att särskilt ta ställning till frågan om igångsättningsmedgivande.

Miljöbalkens möjlighet att meddela verkställighetsförordnande (22 kap. 28 § miljöbalken), dvs. att tillståndsbeslutet ska gälla utan hinder av att det inte har vunnit laga kraft, ska tillämpas restriktivt och endast om motstående intressen är små eller saknas. Ett verkställighetsförordnande är ett undantag från huvudregeln om att ett beslut ska vinna laga kraft för att få tas i anspråk. Det ankommer därför på Sökanden att visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte får tas i anspråk omedelbart (se NJA 2012 s. 623). I detta fall har det inte framkommit några skäl som motiverar ett avsteg från huvudregeln. Miljöprövningsdelegationen bedömer mot bakgrund av detta att yrkandet om verkställighetsförordnande ska avslås.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen har prövat verksamheten utifrån miljöbalkens mål och allmänna hänsynsregler samt med hänsyn till rådande miljökvalitetsnormer, de miljökvalitetsmål riksdagen fastställt och Industriutsläppsförordningen. Mot bakgrund av

BESLUT
Datum
2017-12-21

31 (34)
Diarienummer
551-1544-17

de åtaganden Sökanden gjort och de villkor som föreskrivs för verksamheten bedömer Miljöprövningsdelegationen att tillstånd kan lämnas för verksamheten.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län. I beslutet deltog ordförande Johan Bergelin och miljösekreterare Lars Engström. Föredragande har varit miljöskyddshandläggare Ann-Charlotte Olsson

Detta beslut har undertecknats digitalt. Handlingen är fastställd i Länsstyrelsens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Johan Bergelin

Lars Engström

Bilagor

1. Karta/situationsplan över tillståndsgiven lokalisering
2. Kungörelsedelgivning och hur man överklagar
3. Kungörelse

Kopia

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och Vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Aktförvararen, Kerstin Andersson, Samhällsbyggnadskontoret,
kerstin.andersson@kalmar.se, sam.byggnadskontoret@kalmar.se

Tillsynsmyndigheten, Samhällsbyggnadsnämnden, sam.byggnadskontoret@kalmar.se

Sara Paulsson, sara.paulsson@kalmar.se

Åsa Axheden, asa.axheden@lansstyrelsen.se

Pernilla Sjögren, pernilla.sjogren@hushallningssallskapet.se

KARTA/SITUATIONSPLAN

UPPLYSNING OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelse d v s annonsering ska inom tio dagar från beslutsdatum införas i Barometern, Östra Småland och Post & Inrikes Tidningar.

Beslutet hålls tillgängligt hos Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen, Regeringsgatan 1 i Kalmar, samt hos aktförvararen, Samhällsbyggnadskontoret, Storgatan 35 A, 391 26 KALMAR.

Delgivning ska anses ha skett när två veckor har förflutit från datum för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom tio dagar införts i ovannämnda tidningar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN I VÄXJÖ

Om Ni är missnöjd med Miljöprövningsdelegationens beslut kan Ni överklaga detta hos Mark- och miljödomstolen i Växjö. Det gör Ni genom en skrivelse till Mark- och miljödomstolen men Ni skickar skrivelsen till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen i Kalmar län.

Tala om vilket beslut Ni överklagar och ange ärendets diarienummer. Redogör för dels varför Ni menar att Miljöprövningsdelegationens beslut är felaktigt, och dels för vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Miljöprövningsdelegationen måste ha fått Er skrivelse senast den **25 januari 2018**, annars kan Ert överklagande inte prövas.

Ni undertecknar skrivelsen och uppger namn, postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Ert överklagande, så bör Ni skicka med detta.

Ni kan anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen, Regeringsgatan 1, 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Miljöprövningsdelegationen.

Miljöfarlig verksamhet, beslut

Bo Lantbruks AB har fått tillstånd enligt 9 kap miljöbalken till befintlig och utökad anläggning för djurhållning på fastigheten Bo 1:7 i Kalmar kommun. Tillståndet medger en maximal djurhållning på 220 000 platser för slaktkycklingar, motsvarande 1 100 djurenheter.

Beslutet hålls tillgängligt hos Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsens miljöenhet, Regeringsgatan 1 i Kalmar och hos aktförvararen vid Samhällsbyggnadskontoret, Storgatan 35 A i KALMAR.

Beslutet kan överklagas hos Mark- och Miljödomstolen i Växjö genom skrivelse som lämnas eller skickas till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen, Regeringsgatan 1, 391 86 KALMAR eller skickas till kalmar@lansstyrelsen.se. Delegationen måste ha fått skrivelsen senast den **25 januari 2018**.